

Izvedbeni načrt reforme vodnega gospodarstva na Hrvaškem

Izvir
Cetina

HRVATSKE VODE

Sektor za podporo priprave in izvedbe projektov EU
Stjepan Kamber, mag. inž. grad.

4. problemska konferenca komunalnega gospodarstva, 25. in 26. september 2014, Rogaška Slatina

Pogajalski položaj

- Direktiva Sveta o čiščenju komunalne odpadne vode (91/271/EGS, 21. maj 1991)
- Direktiva Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (98/83/ES, 3. november 1998)
- Okvirna direktiva o vodah (2000/60/EC, 23. oktober 2000)

Zakonski okvir

- Zakon o vodah (Narodne novine 153/2009, 130/11),
- Zakon o komunalnem gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 82/04, 110/04 - Uredba, 178/04, 38/09, 79/09) – v predhodnem obdobju na osnovi Zakona o vodah,
- Zakon o financiranju vodnega gospodarstva (Narodne novine 153/2009, 90/11),
- Zakon o hrani (Narodne novine 46/2007),
- Zakon o vodi za človeško uporabo, (Narodne novine 56/2013),
- Pravilnik o zdravstveni ustreznosti vode za pitje (Narodne novine 47/2008),
- Uredba o standardih kakovosti vode (Narodne novine 89/2010),
- Pravilnik o mejnih vrednostih emisij odpadnih voda (Narodne novine 87/2010)
- Pravilnik o posebnih pogojih za opravljanje dejavnosti javne oskrbe s pitno vodo (Narodne novine 28/2011),
- Pravilnik o posebnih pogojih za opravljanje javnega odvajanja (Narodne novine 28/2011),
- Odlok o določitvi občutljivih območij (Narodne novine 81/2010)

Institucionalni okvir

- **Ministrstvo za kmetijstvo**
 - Upravljanje voda
 - Upravni nadzor nad izvajanjem Zakona o vodah in inštitucijo Hrvatske vode
 - Določanje vodne politike in odgovornost za izpolnjevanje obvez direktiv EU
- **Hrvatske vode**
 - Pravna oseba za upravljanje voda (izdelava načrtov, podlag za zagotavljanje primernih količin voda, zaščita voda, urejanje vodotokov, racionalna raba, zaščita pred poplavami)
- **Svet za vodne storitve**
 - Zagotavljanje zakonitosti na področju določanja cene vodne storitve
- **Izvajalec vodne storitve (IVS)**
 - V lastništvu enot lokalne samouprave (ELS), obseg dejavnosti vezan izključno na zajem, distribucijo in oskrbo s pitno vodo ter zbiranje in čiščenje odpadnih voda
- **Ministrstvo za zdravje**
 - Preko Zavoda za javno zdravstvo izvaja vzorčevanje in analizo kakovosti vode v sistemih oskrbe s pitno vodo, spremlja zdravstveno ustreznost vode za pitje in obvešča javnost

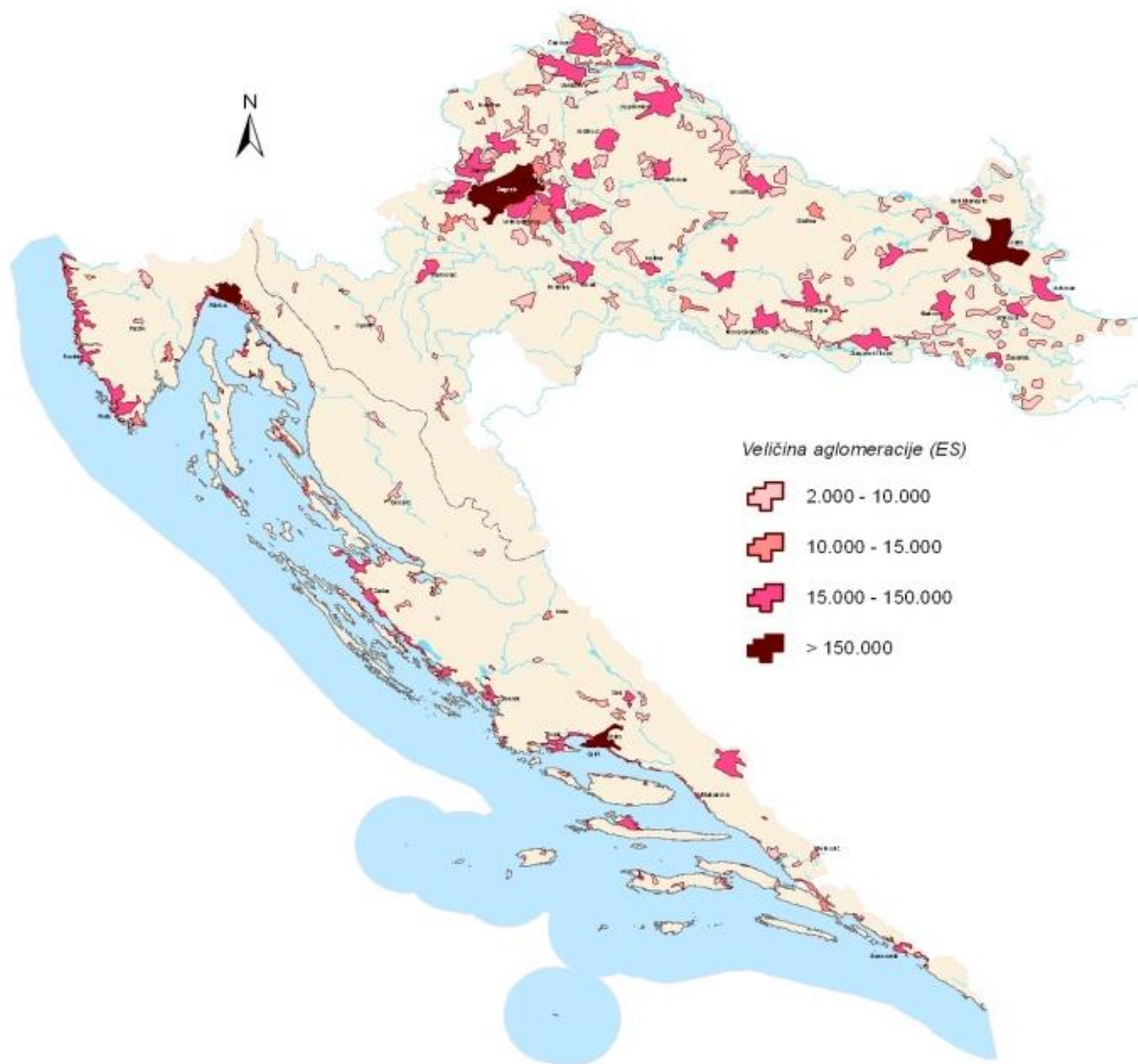
Analiza stanja v vodno – komunalnem sektorju – vodooskrba

- 376 črpališč
- 443 lokalnih vodovodov (7,2% prebivalcev se oskrbuje iz njih)
- 68 oskrbovalnih območij (OO)
- Določena pretežno na osnovi tehnične analize obstoječega stanja in načrtov razvoja oskrbe s pitno vodo
- Povprečno OO ima 65.000 prebivalcev in letno distribucijo vode okoli 3,9 mio. m³
- Velike razlike med najmanjšimi in največjimi količinami

Analiza stanja v vodno – komunalnem sektorju - odvajanje

- Zbere se okoli 213 mio. m³ odpadnih voda
- 43,65 % prebivalcev je zajeto v sisteme odvajanja odpadnih voda
- 3,7 mio. PE zgrajenih kapacitet naprav za čiščenje odpadnih voda
- 27 % prebivalstva zajeto s storitvijo čiščenja (61 % prebivalstva, ki je priključeno na sistem odvajanja)
- Določeno je 763 sistemov
- Od teh je 294 večjih od 2.000 PE, prehodni rok leto 2023

Analiza cene

- Za leto 2009 cena vode
 - za gospodinjstva nižja okoli 10, 54 kun/m³
 - za industrijo višja 19,39 kun/m³
- 65 % sredstev, zbranih s ceno vode, je namenjeno pokrivanju stroškov dejavnosti IVS
- Velika razlika v ceni vode med IVS
- Velika razlika v obsegu storitev IVS
- Zahteva za izenačitev cene
- Vključiti sezonska nihanja – fiksni strošek

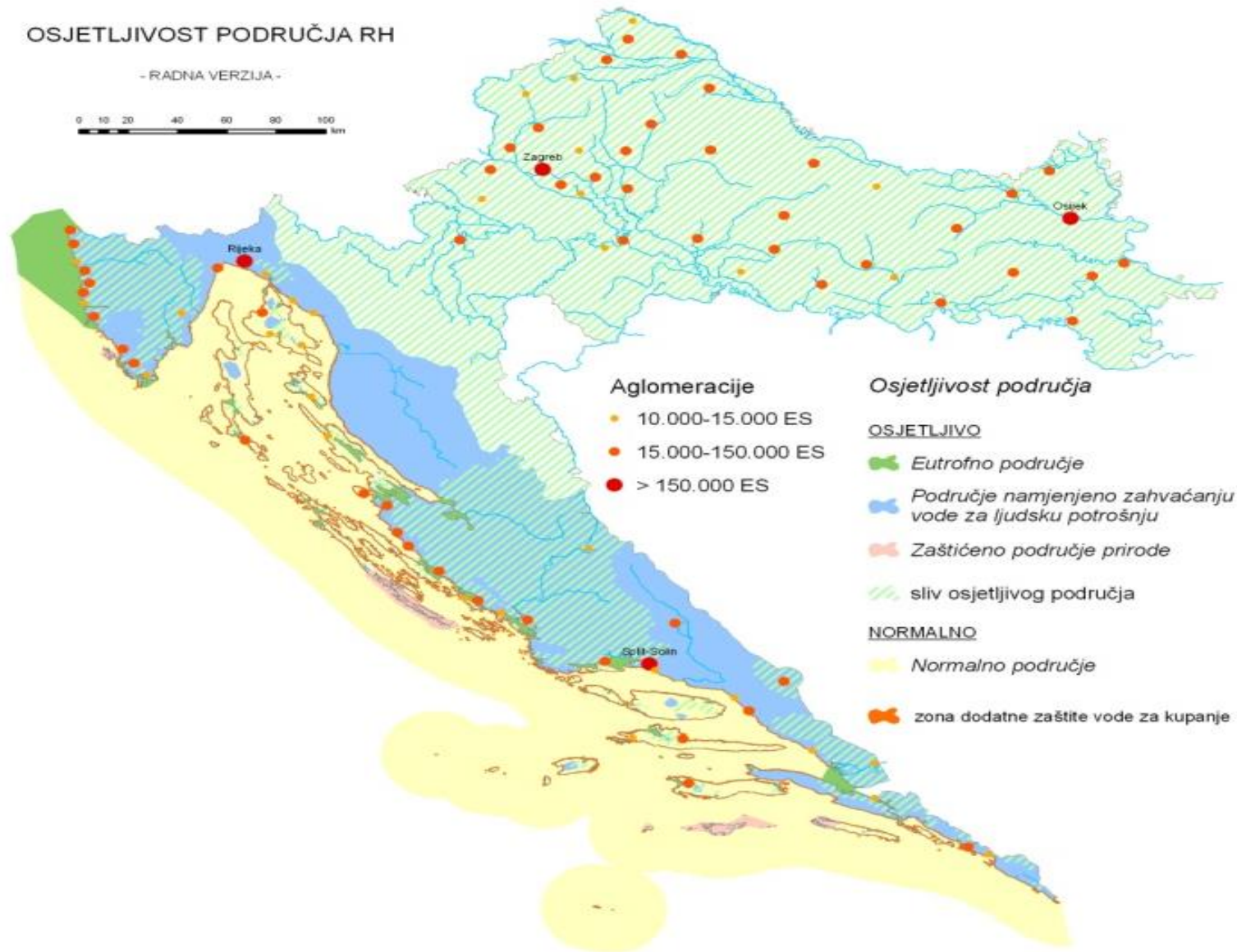
Izvedba nacionalnega načrta – rok prilagoditve

Občutljivost	Velikost aglomeracije (PE)					SKUPAJ
	2.000-10.000	10.000-15.000	15.000-50.000	50.000-150.000	>150.000	
Črnomorsko povodje – občutljivo območje	zbiranje odpadnih voda sekundarno čiščenje 12 leto - 31.12.2023 (126 aglomeracij)	zbiranje odpadnih voda naprednejše čiščenje 9 leto - 31.12.2020 (10 aglomeracij)	zbiranje odpadnih voda naprednejše čiščenje 7 leto - 31.12.2018 (29 aglomeracij)		zbiranje odpadnih voda naprednejše čiščenje 7 leto - 31.12.2018 (2 aglomeraciji)	167
Jadransko povodje – občutljivo območje (izpusti na kopnem in delu občutljivega morja)	zbiranje odpadnih voda sekundarno / ustrezno* čiščenje 12 leto - 31.12.2023 (26 aglomeracij)	zbiranje odpadnih voda naprednejše čiščenje 9 leto - 31.12.2020 (5 aglomeracij)	zbiranje odpadnih voda naprednejše čiščenje 7 leto - 31.12.2018 (8 aglomeracij)		zbiranje odpadnih voda naprednejše čiščenje 7 leto - 31.12.2018 (0 aglomeracij)	39
Jadransko povodje – območje "normalnega" morja	zbiranje odpadnih voda ustrezno čiščenje 12 leto - 31.12.2023 (53 aglomeracij)	zbiranje odpadnih voda sekundarno čiščenje 12 leto - 31.12.2023 (16 aglomeracij)	zbiranje odpadnih voda sekundarno čiščenje 7 leto - 31.12.2018 9 leto - 31.12.2020 ** (2 aglomeraciji) (11 aglomeracij**)	zbiranje odpadnih voda sekundarno čiščenje 7 leto - 31.12.2018 (4 aglomeracije)	zbiranje odpadnih voda sekundarno čiščenje 7 leto - 31.12.2018 (2 aglomeraciji)	88
SKUPAJ	205	31	54		4	294
*- priobalna območja ** - priobalne aglomeracije s pretežno turističnim značajem (delež turistov v skupni obremenitvi večji kot 30 %)						

OSJETLJIVOST PODRUČJA RH

- RADNA VERZIJA -

0 10 20 40 60 80 100 km

Reforma vodno – komunalnega sektorja

Študijo institucionalnog ustroja vodno-komunalnega sektorja (v nadaljevanju Študija), december 2012, je izdelal konzorcij podjetij Witteveen+Bos (Nizozemska) in Dvokut Ecro (Hrvaška).

- Analizira obstoječe stanje, tehnični razvoj in ekonomijo obsega vodno-komunalnega sektorja
- V okviru obstoječega institucionalnega ustroja analizira možnosti združevanja in pravne implikacije
- Analizira učinke in predlaga terminski načrt izvedbe

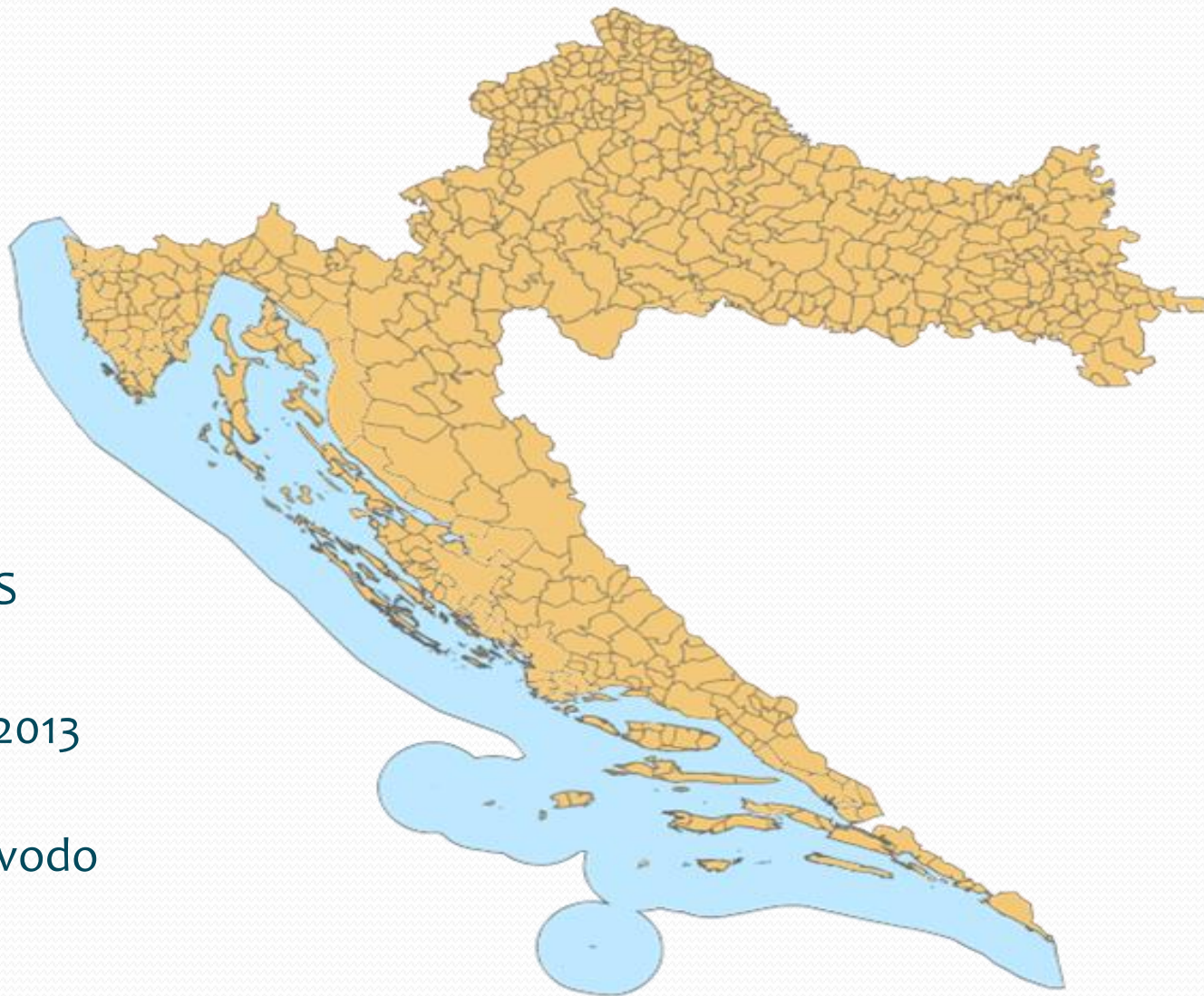
Institucionalni okvir vodno - komunalne politike

- Vode so zaščitene preko inštituta javnega dobra.
- Izvajanje storitev oskrbe s pitno vodo in odvajanja odpadnih voda se ne more izvajati v obliki koncesije, to so javne službe.
- Komunalna vodna infrastruktura je javno dobro v splošni rabi.
- Za izvajanje dejavnosti je potrebno izpolniti pogoje in dobiti dovoljenje.
- Inšpekcijski nadzor izvaja Ministrstvo za kmetijstvo preko inšpekcije vodnega prava.
- Dejavnost se bo izvajala na oskrbovalnem področju, kjer je zagotovljena tehnična in tehnološka enotnost, prodaja vode najmanj 2 mio. m³.

Ekonomičnost poslovanja

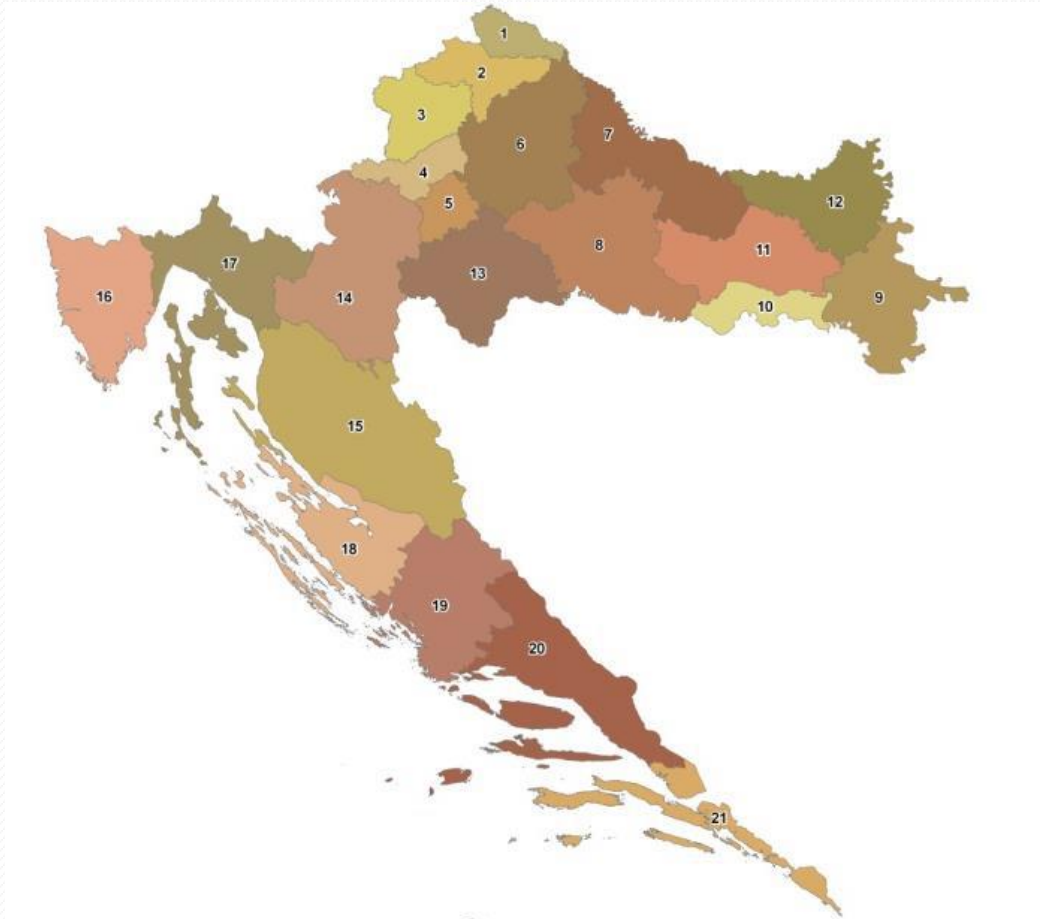
- Cena vode mora zagotoviti polno pokritje stroškov pridobivanja vode, obratovanja in vzdrževanja komunalne infrastrukture ter izvajanja storitev
- Ceno plača porabnik vode po porabi (kubični meter)
- Najnižja osnovna cena vodnih storitev je sestavljena iz fiksnega (priklučitev na komunalno infrastrukturo) in variabilnega dela (porabljena količina)
- Stroški izgradnje bodo pokriti iz nadomestil za razvoj
- Ministrstvo za kmetijstvo preverja ekonomičnost poslovanja IVS

Različice združevanja in učinki

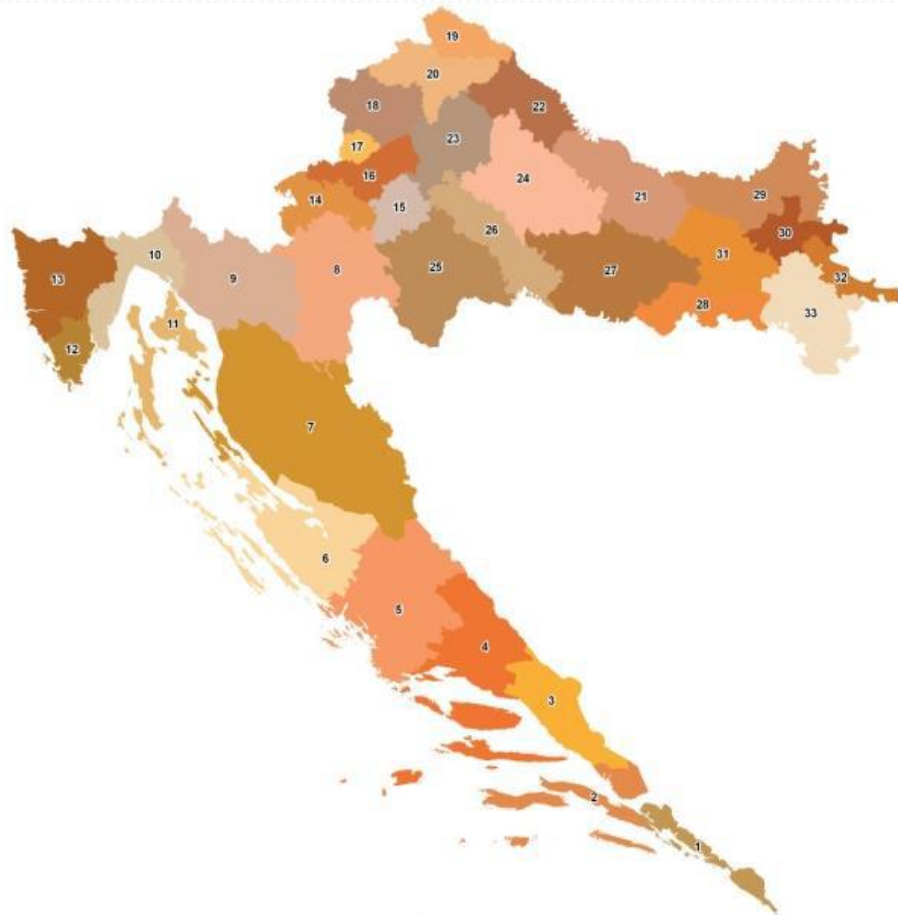
- Pristojna ELS
- 556 ELS
- 157 IVS leta 2013
- Izogniti se
trgovanju z vodo
med IVS

Združevanje na osnovi gravitacije k mestom

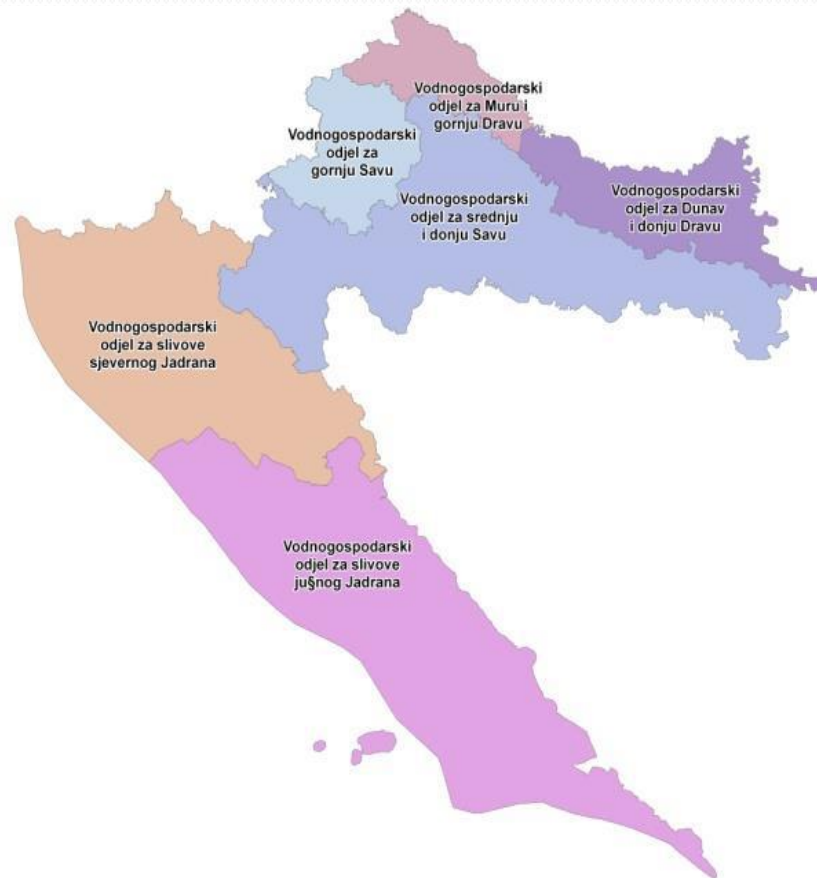
- Večja mesta imajo boljše organizirane IVS
- Imajo kakovostnejšo infrastrukturo
- Z združevanjem se pričakuje dvig kakovosti v manjših IVS
- Predlaga se 21 oskrbovalnih območij

Združevanje na osnovi najmanj 3 mio. m³ prodane vode

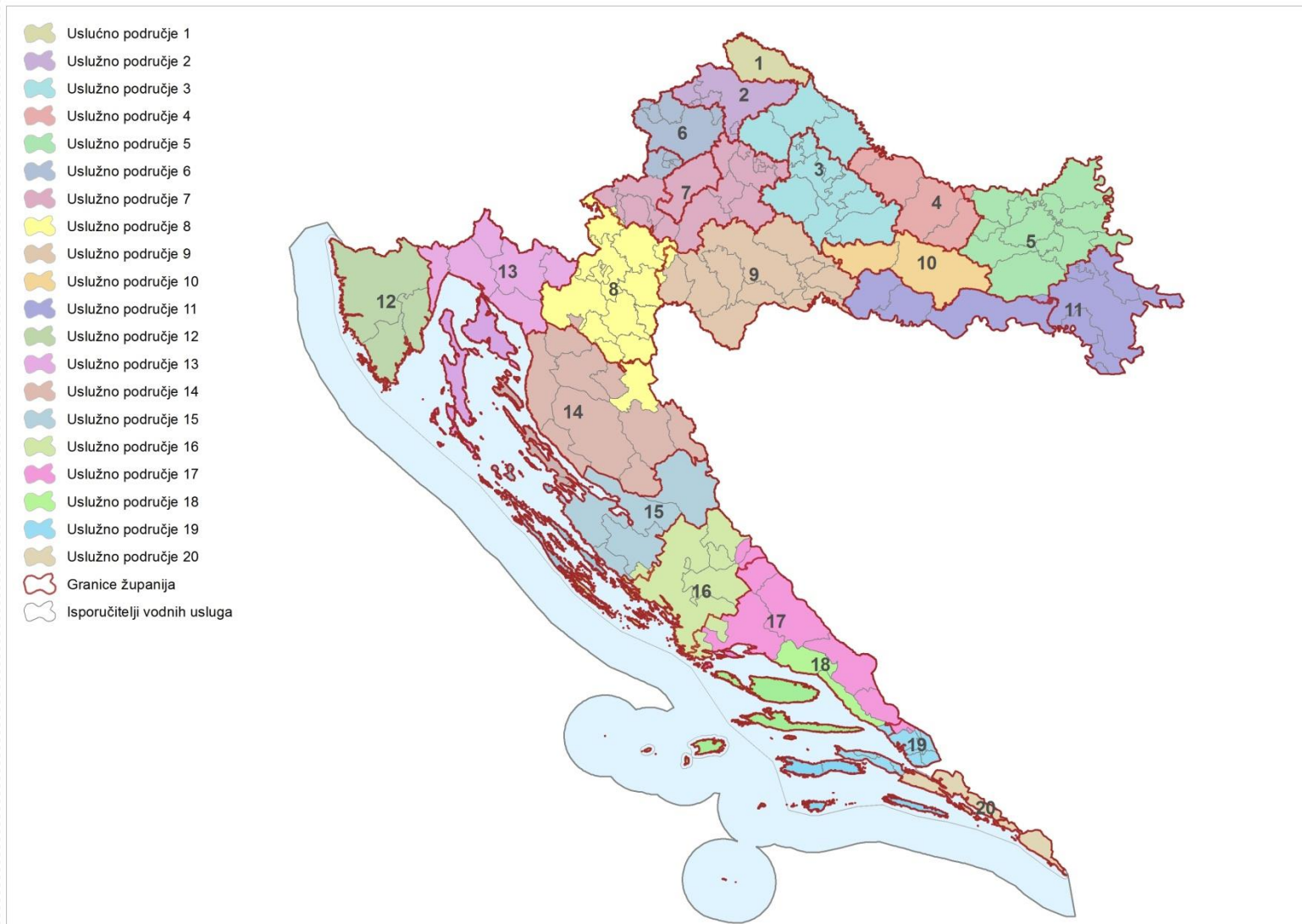
- Analiza ekonomije obsega
- Predlaga se najmanj 3 mio. m³ prodane vode
- Učinek bi bil znatno večji za večje
- Predlaga se 33 oskrbovalnih območij

Združevanje na osnovi porečij

- Velika ekonomija obsega
- Veliki IVS, ki jih je treba organizirati
- Daljši čas reforme
- Predlaga se 6 oskrbovalnih področij

Oskrbovalna področja IVS

Združevanje - vrednotenje premoženja

- Vrednotenje kratkoročnega premoženja
 - Raznolikost knjigovodskih vrednosti
 - Raznolikost v kvaliteti izgradnje in vzdrževanja
 - Večinoma vlaganja države (preko Hrvatskih voda) in ELS
- Vrednotenje prihodnjega premoženja
 - Potrebna velika vlaganja z nepovratnimi sredstvi EU
- Vrednotenje po številu prebivalcev
 - Povečanje storitev
 - Ne upošteva sezonskih nihanj v turističnih mestih
- Kombinacija

Terminski načrt izvedbe reforme – splošni pogoji

- Da bi izvedli vlaganja z EU sredstvi je potrebno ekonomsko in tehnično okrepiti IVS.
- Zaradi izpolnitve zahtev direktiv EU je potrebno reformo izvesti čim hitreje, predlog je v roku 3 let.
- V izdelavi je študija, ki bo ponudila modele združevanja in organizacije bodočih IVS.
- Oblikovati politično voljo in vodstvo za izvedbo reforme
- Ustanoviti delovne skupine na vseh ravneh za pripravo in izvedbo reforme

Terminski načrt izvedbe reforme - faza integracije po združevanju

- Reformo izvesti po treh načelih
 - Faza priprave pred združevanjem
 - Faza integracije po združevanju
 - Faza kontinuiranega razvoja

Terminski načrt izvedbe reforme – faza priprave pred združevanjem

- Časovno čim krajša priprava
- Zmanjšati nemir in negotovost
- Delovati zaupno in profesionalno
- Izvesti zakonske spremembe in ustvariti predpogoje
- Racionalizacija strateških odločitev
- Iskanje kandidatov za združitev
- Upravljavska in delničarska struktura, organizacijska struktura
- Človeški viri

Terminski načrt izvedbe reforme - faza integracije po združitvi

- Priporočen rok je 3 leta.
- Ni potrebno pričakovati 100%.
- Energična in solidna organizacija temelječa na projektu.
- Vzpostaviti solidno projektno organizacijo.
- Usmeriti pozornost na upravljanje sprememb, poslovno kulturo in pripravljenost na aktivno sodelovanje.

Terminski načrt izvedbe reforme – faza komunalnega razvoja

- Združevanje se izvaja zaradi izpolnitve zahtev direktiv EU – minimalni pogoj
- Po združitvi nadaljevati z razvojem boljšega poslovanja
- Racionalizirati poslovanje na širokem področju (poslovalnice, izpostave, skladišča)
- Zagotavljati večji obseg in kakovost storitve

Hvala za pozornost!